

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 51 – 52

22. prosinca 2016.

cijena 200 Ft

*Sretan Božić i blagoslovljena
2017. godina!*

Materice i Oci

7. stranica

Oda Sorkočeviću

10. stranica

„Veselje ti navješćujem...“

16. stranica

Komentar

„Djetešce nam se rodilo“

Veličanstveno božićno otajstvo dosegne do svih ljudi, svih ljudskih skupina cijeloga svijeta, bez obzira je li netko vjernik ili ne. Ono ima mnoštvo lica, a kakvo mu je lice, ovisi o nama svima, hoće li to lice biti samo izvana svjetlacavo sa šarenim ukrasima i hrpom darova ili će sve nas obasjati mirom, vjerom, radošću i nadom, što simboliziraju i svijeće na adventskome vijencu? U zadnje vrijeme pripreme na blagdane iziskuju sve veći napor, nudi nam se sve više i utrujemo se tko će nadmašiti drugoga u pripremama. Mnoštvo novaca troše na kićenje javnih mjesta, a koliko su informirani o svojim građanima koji nemaju ni ogrjev, koji zbog bolesti ne mogu ići na glavne trgovice da pogledaju blještavilo, kojima je teško isplatiti i onaj sitni iznos za kuhano vino ili za neki kolačić, koji si ne mogu priuštiti ni okičen bor za svoju djecu. Za vrijeme došašća ima više humanitarnih programa, prikupljanja darova za ugrožene nego inače kroz godinu, ali mnogoput zaboravljamo na one koji žive u našoj blizini, u susjedstvu, na rođake, znance koji zapravo pripadaju našoj bližoj zajednici. Prekrasan je hrvatski naziv – Božić, za blagdan kada se dogodi nešto najljepše, o čemu govori mnoštvo božićnih napjeva, „Djetešce nam se rodilo“, djetešce koje je radost u obitelji, djetešce koje je još malo, potpuno bespomoćno, ali ipak će ono dati čovjeku dostojanstvo i nadu. Svakom čovjeku pripada ljudsko dostojanstvo, što mu daje pravo da bude čovjek, a ne kao stvar, životinja ili pak puklo sredstvo za ostvarivanje nečijih interesa. Nema čovjeka koji nije na neki način doživio ugrožavanje svojega ljudskog dostojanstva, katkad i od onih od kojih bi to najmanje očekivao, a događa se i to da ljudi, bez obzira na svoj položaj, svojim postupcima upravo ugrožavaju ljudsko dostojanstvo. Nažalost, često su svjesni toga tek tada kada i oni to osjećaju na vlastitoj koži. Onaj koji dobro zarađuje ima osiguranu dobru egzistenciju i ne može zamisliti kako je biti nezaposlen, prebirati smeće u potrazi za bocama i limenkama. Kako je to kada ne primaju plaću ili zarađuju toliko minimalno da ne mogu prehraniti ni sebe, a kamoli obitelj. Rođenje malog božića, djeteta nova je nada koja sadrži u sebi i obvezu, jer svako rođenje živog bića ima u sebi snagu razvoja i života. Dijete ima u sebi snagu da odraste u čovjeka, u čovjeka kojemu je dano da postane čovjek u pravome smislu riječi, a to je čovjekova obveza. Isusovo rođenje u siromaštvu i nesigurnosti upravo je znak da je Bog najbliži onim ljudima kojima je najteže, koji su najsiromašniji, odbačeni, onima potvrđuje vrijednost njihova ljudskog dostojanstva, a svima koji svjesno ili nesvjesno ugrožavaju ljudsko dostojanstvo drugih ljudi da nemaju pravo. Božićni događaj, rođenje djeteta nudi novu nadu u ostvarenju ljudskosti i punine života, a čovjek se može osjećati istinski živim samo u ljubavi. „Djetešce nam se rodilo“ – Božić neka vam donese ljubav, mir, dostojanstvo i veselje!

Beta

Glasnikov tjedan

Kao i svake godine, došašće je prekratko kako bismo se dostojno spremili za dolazak iščekivanoga. Kao i svake godine, ono što sam sama sebi obećala kako ću ispuniti čekajući, nisam sasvim uspjela. Ne da nisam htjela, ali nije se posložilo. Unatoč svemu mnogoštošta me je naljutilo, isprovociralo, mnogoštošta sam vidjela i doživjela novinarski, iako sam krenula mirno paleći prvu adventsku svijeću.

Ispraćamo jednu godinu i ulazimo polako u kalendarski drugu. Ne vjerujem da ćemo se znatno promijeniti, ali pokušajmo učiti na greškama u traženju boljeg i humanijeg svijeta kojega, ma koliko mislili da nismo za njega odgovorni, i mi sami stvaramo svakoga trenutka našega bitka.

Palim četvrtu i čekam svoju djecu. Nedostaju mi. George Carlin je napisao: „Provedite što više vremena s vašim voljenima jer oni neće biti vječno pokraj vas. Recite poneku ljubaznu riječ onome tko vas odozdo gleda sa strahopoštovanjem, jer će ta mala osoba uskoro odrasti i otići. Sjetite se dati topao zagrljaj onomu kraj vas, jer je to jedino blago koje možete dati svojim srcem, a ne košta vas ništa. Sjetite se da kažete „Volim te“ vašem partneru i vašim voljenima, no najviše od svega iskreno mislite tako. Poljubac i zagrljaj mogu izliječiti ranu ako dolaze duboko iz srca. Sjetite se da se držite za ruke i cijenite

trenutke kada ste zajedno, jer jednoga dana te osobe neće biti tu. Nađite vremena da volite, nađite vremena da razgovarate, i nađite vremena da podijelite vaše dragocjene misli s drugima. Smijte se često, dugo i iskreno. Smijte se dok ne izgubite dah. Suze se događaju. Izdržite, obojujte, preživite. Recite ljudima koje volite da ih volite, u svakoj prilici, jer život se ne mjeri brojem udisaja koje udahnemo, nego trenutcima koji nam oduzmu dah.“

Ispraćamo jednu godinu i ulazimo polako u kalendarski drugu. Ne vjerujem da ćemo se znatno promijeniti, ali pokušajmo učiti na greškama u traženju boljeg i humanijeg svijeta kojega, ma koliko mislili da nismo za njega odgovorni, i mi sami stvaramo svakoga trenutka našega bitka.

Mnogo je izazova i mnogo pitanja na koja pokušavamo pronaći odgovore. Ali teško se dolazi do njih. Vrlo teško. I kako putujemo s vremenom misleći da imamo puno vremena, traženje ostavljamo za sutra, povodeći se onom sjajnom i antologijskom filmskom rečenicom napisanom romantičarima: Sutra ću misliti o tome. Sutra je novi dan. Pri tome često zaboravljamo da živimo danas i da odluku ne možemo donijeti sutra.

Dragi čitatelji, neka vaše čekanje bude nagrađeno ispunjenjem vaših želja. Sretan Božić i nastupajuća godina u obilju mira i blagoslova, ljubavi i zdravlja s ljubavlju darivanja 'malenome kraljiću, našem dragom Božiću“.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite
Hrvatski glasnik!

Objavljeni natječaji za podupiranje narodnosnih djelatnosti

Dana 2. prosinca ove godine objavljeni su raspisani natječaji za podupiranje narodnosnih djelatnosti. Okvirni je iznos natječaja za 2017. godinu, koji je raspisalo Ministarstvo ljudskih resursa (EMMI), 1,075 milijarde forinta – izjavio je državni tajnik Miklós Soltész u petak na državnome slovačkom adventskom susretu djece u Pilisszentkeresztu. Ove je godine okvirni iznos bio 945 milijuna forinta.

Državni tajnik odgovoran za crkvene, narodnosne i civilne društvene veze reče da su natječaji raspisani u četiri kategorije: za podupiranje djelovanja narodnosnih civilnih udruga, za podupiranje dječjih tabora koji se ostvaruju u Mađarskoj ili matičnoj zemlji, za usavršavanja pedagoga koja se ostvaruju uz posredovanje matičnih država i za podupiranje narodnosnih kulturnih programa. Natječaji se mogu predati do 15. siječnja 2015. godine. Kako je na to ukazao državni tajnik, golema je važnost tabora koji se ostvaruju u matičnoj zemlji, zbog toga je i bitno da su izvori koji se mogu utrošiti u te svrhe od 2013. do 2016. udeveterostručeni, zahvaljujući čemu je broj tabora ostvarenih u matičnoj zemlji utrostručen. U odnosu na 2013. godinu, 2017. okvirni iznos za podupiranje tabora dvanaest puta je veći, dakle s početnih 30 milijuna porastao je na 360 milijuna forinta.

Svi su natječaji dostupni na internetskoj stranici www.kormany.hu, pod linkom Ministarstvo ljudskih resursa, Državno tajništvo za crkvene, narodnosne i civilne društvene veze. Natječaji su raspisani u četiri kategorije poradi podupiranja djelatnosti koje služe očuvanju narodnosne samosvijesti, materinskog jezika, njegovanju tradicija, najvažnijih poticaja u pogledu jezične i kulturne samobitnosti, jezičnih, kulturnih i vjerskih tabora za učenike koji sudjeluju u narodnosnoj nastavi, odnosno usavršavanja pedagoga koji će se iz narodopisa i materinskog jezika organizirati u matičnoj državi.

NEMZ-CISZ-17- Natječaj za podupiranje djelovanja narodnosnih civilnih udruga za 2017. godinu.

Natjecati se mogu prema osnivačkom dokumentu utvrđene civilne narodnosne udruge koje su registrirane najkasnije do 31. prosinca 2014. godine. Projekti koji se njime podupiru mogu se ostvariti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine. Okvirni je iznos 350 milijuna forinta. Najmanji je iznos koji se može dobiti 300 tisuća, a najveći pet milijuna forinta.

NEMZ-KUL-17 Natječaj za podupiranje narodnosnih kulturnih programa.

Natjecati se mogu narodnosne samouprave te njihove proračunske ustanove, narodnosne civilne udruge, neprofitne gospodarske tvrtke utemeljene od strane narodnosne samouprave i registrirane crkvene zajednice. Projekti koji se njime podupiru mogu se ostvariti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine. Podupiru se primjerice troškovi stručnih znanstvenih skupova, objavljivanje odnosno tiskanje raznih izdanja, kulturne i vjerske priredbe i dr. Okvirni je iznos 350 milijuna forinta. Najmanji je iznos koji se može dobiti 100 tisuća, a najveći 1,2 milijuna forinta.

NEMZ-PED-17- Natječaji za podupiranje usavršavanja pedagoga koja se ostvaruju uz posredovanje matičnih država.

Natjecati se mogu državne narodnosne samouprave, narodnosne (jednojezične) i dvojezične obrazovne ustanove, te pedagoške ustanove utemeljene od strane državnih samouprava. Projekti koji se njime podupiru mogu se ostvariti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine. Okvirni je iznos 15 milijuna forinta. Najmanji je iznos koji se može dobiti 300 tisuća, a najveći četiri milijuna forinta.

NEMZ-TAB-17 Natječaj za podupiranje dječjih tabora koji se ostvaruju u Mađarskoj ili matičnoj zemlji.

Natjecati se mogu narodnosne obrazovne ustanove, državne narodnosne samouprave i civilne udruge. Projekti koji se njime podupiru mogu se ostvariti u razdoblju od 1. svibnja do 15. studenoga 2017. godine. Okvirni je iznos 360 milijuna forinta. Najmanji je iznos koji se može dobiti 300 tisuća, a najveći 2,5 milijuna forinta.

Potpore se doznaju u obliku predujma, s naknadnim obračunom.

Natječaji se mogu predati isključivo u elektroničkom obliku putem elektroničkog sustava za upravljanje natječaja i suradnju EPER (Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési rendszer) na www.emet.gov.hu ili na Pályázati e-ügyintézés 2014-2020, u sustavu EPTK na www.eptk.fair.gov.hu. Jedan natjecatelj može predati samo jedan natječaj. Tijekom predaje natječaja do njegova zaključenja natjecatelj godišnje jedanput mora uplatiti 3000 forinta.

Pripremio: S. B.

BUDIMPEŠTA – Dana 12. prosinca predsjednik Mađarske János Áder u Sándorovoj palači primio je na svečani adventski ručak narodnosne prvake, predsjednike trinaest državnih narodnosnih samouprava i trinaest glasnogovornika narodnosti u Mađarskome parlamentu.

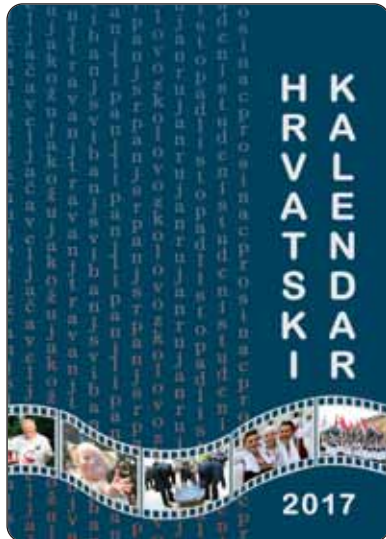
Snimka MTI-a: Noémi Bruzák

Hrvatski kalendar 2017

Nastavljajući tradiciju kalendarskoga štiva namijenjenog Hrvatima u Mađarskoj, Neprofitno poduzeće za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost Croatica nastavlja 70-godišnju neprekidnost izdavanja godišnjaka Hrvata u Mađarskoj, koji se od 1991. godine zove Hrvatski kalendar. Hrvatski kalendar izlazi u Croaticinoj nakladi od 2001. godine. Ovogodišnji, Hrvatski kalendar 2017, na 240 stranica u boji s nizom napisa i fotografija uredila je Branka Pavić Blažetin.

Čitatelji prvi put imaju priliku držati u ruci Hrvatski kalendar u boji. Od prve do zadnje stranice. Vrijeme nas tjera na nove izazove, pa i u primjeni tiskarskih tehnika i u štivu namijenjenom Hrvatima u našoj domovini. Hrvati u Mađarskoj imaju dugu neprekinutost izlaženja godišnjaka koji je izlazio pod raznim imenima: od 1945. godine Naš kalendar, Narodni kalendar. Prvi Hrvatski kalendar u Mađarskoj izašao je za 1992. godinu. U 2017. godini možemo slaviti i 25.

obljetnicu izlaženja Hrvatskoga kalendara. Prirediti izložbe, skupove, razlagati značenja godišnjaka za Hrvate u Mađarskoj, kaže u svom uvodniku urednica Blažetin.

Čudna su kalendarska štiva imali Hrvati u rukama dugi niz godina, teško je danas reći, ali polako se naslućuje koliko su ona pomagala ili odmagala u očuvanju nacionalne samobitnosti, hrvatskoga jezika i pisma, hrvatske svijesti. Za nadati se da će njihova ocjena i znanstvena istraživanja osvijetliti ulogu kalendara u očuvanju samobitnosti. Jer i oni, poput svih ostalih izdanja na materinskom jeziku, imaju u prvom redu ulogu nastanjivanja, uzgajanja, šticeanja, poštovanja svojega HRVATSKOG JA. Kako bi se to moglo događati, potrebni su čitatelji i hrvatski tisak. Budući da je Hrvatski kalendar pisan na hrvatskom jeziku, potrebni su čitatelji koji znaju hrvatski jezik. U slučaju našega kalendara Hrvati u Mađarskoj. Potrebno je da se i Hrvatski kalendar širi u školama, promiče, prikazuje, voli i čuva...

U ovogodišnjem ćeš, dragi čitatelju, naći podosta zanimljivih crtica iz povijesti, kulture, etnografije, pjesništva i književnosti, politike, pripovijesti o ljudskim sudbinama, svega onoga što je oko nas i oko Tebe. Jer tu istu povijest ispisuješ Ti sa svojom obitelji, bez obzira na povijesne knjige i političke mijene.

Ispisuju je s Tobom i kulturni djelatnici, kojih je, nažalost, sve manje, možda i stoga što oni kao i u desetljećima koja su prethodila ovome, nisu baš na cijeni. O knjizi se jedva govori, a još manje o knjizi na hrvatskom jeziku. Jer hrvatski znaju svi odlično, samo kada treba progovoriti, nastaje duboka šutnja. I čitanje se uči, ne rađa se ljubav prema čitanju preko noći. I materinski se jezik uči iz dana u dan. Ako toga nismo svjesni, izgubit ćemo i ovo malo „mrvice“ što su nam ostavili očevi i majke iz minulih stoljeća, desetljeća... Nećemo moći sakupiti „rasuto biserje“ jer ga više neće biti. Znanje govorenja i iskazivanje mišljenja na hrvatskom jeziku jedini je zalag očuvanja hrvatske samosvojnosti i prepoznatljivosti Hrvata.

Jedna mala karika u dugom lancu bez sumnje je i kalendar koji držiš u rukama, i koji čitaš skupa sa svojom obitelji, dragi čitatelju!

Neka Ti bude pri pomoći u godini koja je pred nama i ukras na polici Tvojega doma u nastupajućim godinama, kada će ga Tvoja djeca i unuci uzeti u ruke i listajući ga, iz njega učiti o sebi samima – poručuje čitateljima urednica Hrvatskog kalendara 2017 Branka Pavić Blažetin.

Uz kalendar koji već godinama za Hrvatski kalendar sastavlja Eva Filaković, tu je niz zanimljivih napisa, te stotinjak stranica fotografija (više od četristo fotografija) koji nam pričaju o događanjima u protekloj godini. Donose se obljetnice znamenitih, uglednih Hrvata, društava, udruga, ustanova u 2017. godini. Tu je napis o Ernestu Bariću, nositelju Narodnosne nagrade za 2015. godinu, prikaz posjeta hrvatske predsjednice Hrvatskoj školi Miroslava Krležu u napisu „Hrvatske škole u Mađarskoj približavaju dva naroda i dvije države“, napis o obilježavanju 25. obljetnice utemeljenja i djelovanja Hrvatskoga glasnika, napis naslova U spomen „našem fiškalu“ Miši Jeliću. Piše se o nastanku osamstoljetne hrvatsko-ugarske državne zajednice, zanimljiv je napis Mađarsko-hrvatski odnosi – trojezična brošura dr. Ive Franka „Hrvati i revizija“. Donosi se osvrt najvažnijih obljetnica koje bi, po mišljenju urednice, trebalo proslaviti u 2017. godini, osvrt na obilježavanje 450. obljetnice Sigetske bitke i pogibije hrvatskog bana Nikole Šubića Zrinskog, nove pjesme iz radionice hrvatskih pjesnika u Mađarskoj, književni uradci hrvatskih učenika, kratka proza autora Hrvata iz Mađarske, razgovor s jednim od najvećih hrvatskih pjesnika Lukom Paljetkom pod naslovom „Ne pišem pjesme nigdje, nego tu gdje me stignu“, sjećanja na izgubljeno vrijeme u napisima; Uspomene u krhotinama izgubljenoga vremena, Iz pomurske narodne baštine i Šokački divani, Ljudske sudbine. Zanimljiv je i napis naslova O jednoj santovačkoj Mađarici koja podržava našu borbu za hrvatski narodnosni opstanak. Petroviska svidočanstva iz ljeta Ugarske revolucije kao i napis Pajdaši već pedeset let, Anka Matović Gatai, tkalja rodnom iz Semartina dočaravaju nam dio povijesnog iskustva Hrvata u Mađarskoj od Gradišća do Bačke. Piše se o desetoj obljetnici izvedbe „Umočkog veselja“ i Kašadskoga svatovca, Badnjaku na mohačkom salašu, svetom Eustahiju, Povijest podravskoga Starina, Jedinstvenom umočkom običaju: Kršćenje junakov pred Ivanjom. Nije zaboravljen ni Domovinski rat i brojna stradanja u napisu „Oprost ne znači ignoriranje zla, ni to da se stavljaju stvari pod tepih...“ Donosimo reportažu „Idemo v gorice“ te predstavljamo Tea Čizmića u napisu Košarkaši EGIS Körmenda treniraju s Hrvatima; Teo Čizmić iz Splita – Človik s kravatom. Predstavljamo i dva vrijedna izdanja: Četrdeseta godišnjica serijskih izdanja etnografija narodnosti i Baranjske hrvatske narodne nošnje – Bošnjaci.

Spomenimo tek neke od autora napisa: Kristina Goher, Timea Horvat, Bernadeta Blažetin, Živko Mandić, Stipan Balatinac, Ladislav Heka, Marko Bubalo, Branka Pavić Blažetin, Luca Gažić, Josip Mihović, Vesna Haluga, Đuro Franković, Bernadeta Turul, Martin Benceš, Marcel Pavlic, Vjekoslav Blažetin, Joško Jurinković, Karlo Kóvágó, Živko Gorjanac... Tu su i imena brojnih pomagača koji su svojim fotografijama pridonijeli aktualnosti bloka pod nazivom Godina 2016. u slikama.

Stipan Balatinac

Pečuh – svečanost predaje maturalnih vrpca maturantima Hrvatske gimnazije

Svečana predaja maturalnih vrpca maturantima Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu upriličena je 9. prosinca 2016. godine u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu.

„Otvorite širom školu, sve prozore i vrata, potrcite u život i ne dajte se smesti, za svakog od vas se krije tamo na srebrnoj cesti tek jabuka od zlata“ (Kruna First-Medić) / „Útjaink százfelé válnak, de szívünk egy célért dobog, nekivágunk a küzdelmes mának, és épít karunk egy szebb holnapot“ (Arany János).

Dávid Almási, Atila Balaž, Marko Balaž, Patricio Čahut, Vanda Csernus, Szonja Csonka, Benjámin Erdélyi, Dorottya Fekete, Rebeka Gribl, Dorina Haál, Árpád Hajdu, Csaba Herendi, Réka Csenge Horváth, Zsófia Hosszú, Sabina Kečkeš, Patrícia Kósa, Stefan Krnjaić, Boris Krnjajski, Denisa Lungu, Đorđe Marković, Ivana Martić, Mate Petrekanić, Árpád Petrolán, Márk Sándor, Norbert Studi, Medárd Szabadszálási, Adrien Stanić, Adrienn Enikő Szűcs, Zorán Vörös, Boldizsár Zsifkovic – imena su maturanata Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu u školskoj godini 2016./2017., a njihova je razrednica Nada Belajski.

Dio njih bili su učenici nultoga razreda te su pet godina pošli gimnaziju, a dio njih je četiri gimnazijske godine proveo u pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji. Dio njih, manji dio, bili su stanovnici Učeničkoga doma tijekom svojega gimnazijskog školovanja. Nabrojeno i mnogoštošta drugoga utjecalo je na njihovo odrastanje, usvajanje hrvatskoga jezika, stečena znanja i navike, na ono što ih još čeka i o čemu će konačan ispit položiti na maturi u svibnju 2017.

Maturantima se u ime održatelja Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu obratio HDS-ov predsjednik Ivan Guban, koji je iskoristio prigodu te u svojstvu i predsjednika Hrvatske samouprave grada Pečuha pozvao učenike Hrvatske gimnazije s prebivalištem u Pečuhu da se natječu za srednjoškolsku stipendiju koja se dodjeljuje svakoga polugodišta u iznosu od 50 tisuća forinta (dodjeljuju se tri stipendije ako su učenici natjecatelji udovoljili uvjetima raspisanog natječaja pečuške Hrvatske samouprave). Ovom prilikom u okviru svečanosti predaje maturalnih vrpca uručena je stipendija Hrvatske samouprave grada Pečuha za prvo polugodište školske godine 2016./2017. učeniku 10. razreda Luki Laiću.

Nastavljajući tradiciju prethodnih godina i desetljeća, i ove godine u ime Generalnog konzulata Republike Hrvatske svim maturantima uručena poklon-knjiga na hrvatskom jeziku kao znak sjećanja. No ova je godina ipak bila izuzetna time što je zajedno s generalnom konzulicom Vesnom Halugom knjigu Mali ratnik maturantima osobno uručio pisac knjige Tihomir Horvat.

Obraćajući se maturantima, ravnatelj škole Gabor Gyórvári reče da se naši maturanti približavaju kraju nečega što zovemo gimnazijskim školovanjem, i maturom žele steći pravo za novi

početak, za daljnje školovanje ili zaposlenje. Danas kada ste preuzeli maturalne vrpce, koje ćete, vjerujemo, ponosno nositi, kada ste postali svim gimnazijalcima primjer za slijediti, osim duševne inventure, morate napraviti i onu mentalnu, odgovarajući na pitanje: jesam li naučio sve što su mi ponudili, jesam li iskoristio sve mogućnosti koje su mi stajale na raspolaganju, jesam li uložio sav mogući trud u projekt koji se zove gimnazijski program ili priprema za maturu, za upis na visoka učilišta.

Od danas ćemo ponovno vidjeti u gradu mlade ljude s maturalnim vrpcama Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu. One su u zadnje vrijeme izdaleka prepoznatljive. Dragi maturanti, molim vas, nosite ih ponosno i na način i ponašanjem da i svi mi možemo biti ponosni na vas!

Svečani oproštajni govor u ime učenika 11. razreda čitao je Ádám Almási, stihove na mađarskom i hrvatskom jeziku kazivali su učenici 11. razreda; Edin Avdić (Vladimir Pavić: Život je rijeka), Maja Božanović (Vladimir Pavić: Na raskrižju putova), Valéria Simon (Sándor Reményik: Mi mindig búcsúznak) i Blanka Ludas (Károly Jobbágy: Búcsúzó). Program su vodile na mađarskom jeziku Fanni Marosi, a na hrvatskom jeziku Lucija Zeba.

Slijedio je trenutak predaje maturalnih vrpca, a potom program učenika 11. razreda što su ga s ljubavlju priredili maturantima, zajedno sa svojim razrednikom Gáborom Gáspárom. Potom je slijedio maturalni ples maturanata, djevojke u zavidnim toaletama, mladići u odijelima. Ples s roditeljima, poljupci, mnogobrojna fotkanja i fotografija za uspomenu na dan koji se više ne može vratiti.

Nakon školske svečanosti slijedio je službeni after parti u Clubu Studio, zatvorenog tipa, a tulumare su zabavljali Máté Spanics „Crazywell“ i Gábor Miskei „Gabriel Aquariel“, saznaje MCC.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska večer u Kečkemetu

Po običaju Hrvatska samouprava grada Kečkemeta pri kraju godine organizira Hrvatsku večer gdje okuplja pripadnike hrvatske narodnosti i ljubitelje naše kulture u gradu i okolnim naseljima. Ove se godine to održalo 3. prosinca 2016. ponovo u dvorani reformatskog konvikta.

Neven Marčić i Stipan Šibalin

Svečani program je otvorio Stipan Šibalin, predsjednik mjesne hrvatske samouprave. On je pozdravio uzvanike, među njima Nevena Marčića, konzul savjetnika Generalnog konzulata RH u Pečuhu, zastupnike kečkemetske bugarske i njemačke narodnosne samouprave i garske hrvatske samouprave. Po riječima predsjednika hrvatsko stanovništvo Kečkemeta čine isključivo doseljenici koji su se doselili „trbuhom za kruhom“ u svoje županijsko sjedište u prvom redu iz Bačke ali ima u ovom gradu i mnogo vojvođanskih Hrvata i Mađara koji se isto vežu za našu kulturu. Hrvatska samouprava grada od svojeg utemeljenja 2006. godine uspješno okuplja te Hrvate, što budimo iskreni u velikom gradu od preko sto tisuća žitelja nije ni tako lak posao. Svake godine organiziraju ovu već tradicionalnu godišnju priredbu a osim toga redovito odlaze na izlete, hodočašća i hrvatske priredbe, prela, uglavnom u Bačku, ali bili su već grupno organizirano i u hercegovačkom Međugorju, te na izletima u paškom odmaralištu „Zavičaju“, u Muzeju sakralne umjetnosti u gradišćanskoj Prisiki i u vojvođanskom Tavankutu. Društvo se okuplja svake srijede navečer u svojoj klupskoj prostoriji koju im je grad dodijelio na besplatnu uporabu. Tamo se družu a ponekad i vesele, jer redovito uče i hrvatske plesove ali samo na amaterski način.

Na ovu hrvatsku priredbu svake godine pozovu jedno gostujuće društvo koje cjelovečernjim

programom predstavi folklorno blago svoje regije. Gosti ovogodišnje priredbe su bili bošnjački Hrvati iz okolice Pečuha, KUD „Ladislav Matušek“. Oni su izveli jednosatnu svitu bošnjačkih i šokačkih plesova i pjesama iz okolice Pečuha. Gostujuće društvo, koje čine Hrvati iz Kukinja, Salante, Udvara, Semelja i Pečuha, prikazala je Mirjana Grišnik. Publika je uživala u lijepom programu, osobito u veselim pjesmama gostujućeg društva.

Okupljeni oko velikoga zajedničkog stola

Nakon programa slijedila je večera i veselje. O dobrom raspoloženju pobrinuo je orkestar gostujućeg društva pod upravom harmonikaša Ive Grišnika.

Tijekom večeri domaćini i gosti su proslavili jednu od najstarijih članova kečkemetskih Hrvata, Elizabetu Peštalić-Mátyás, koja je napunila 90. rođendan. Ona je rodnom iz bačkog selca Đurića (pored Gare). Domaćini priredbe su joj darovali dvije velike torte koje je ona podijelila svim gostima.

Martin Kubatov,
Foto: Akoš Kolar

Nastup kukinjskoga KUD-a „Ladislav Matušek“

Proslavljene Materice i Oci u Gari

Hrvatska samouprava sela Gare 11. prosinca ove godine u domu kulture proslavila je Materice i Oce, blagdane bunjevačkih majka i očeva.

Bračni par Aleksa i Jelica Vujić, rođ. Opalički, dariva čestitara.

Nakon „bunjevačke himne“ Kolo igra, tamburica svira, u izvedbi domaćega Tamburaškog sastava Bačka, okupljene je pozdravio predsjednik Samouprave Martin Kubatov, koji je svima nazočnima čestitao Materice i Oce. Posebno je pozdravio uzvanike, među njima Nevena Marčića, konzula savjetnika Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Mišu Heppa, parlamentarnog glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj, predstavnike prijateljskog naselja Topolja iz Hrvatske, te načelnika sela Bélu Faa.

Svečanost je počela uobičajenom čestitkom za Materice i Oce. „Faljen Isus gazdarice, čestitam Vam Materice, Ja sam došo priko mora, da mi date malo ora...“ Već po običaju domaćin je bio, kao i lani, bračni par Aleksa i Jelica Vujić, rođ. Opalički, koji su čestitara darivali jabukama, čokoladom i novcima.

Usljedio je prigodni kulturni program u kojem su sudjelovali KUD „Bunjevačka zlatna grana“, Harkanjski mješoviti pjevački zbor i domaći Tamburaški sastav „Bačka“. Svečanost je nastavljena druženjem i zajedničkom večerom okupljenih, a za dobro raspoloženje pobrinuo se Tamburaški sastav „Bačka“.

S. B.

Dio okupljenih

Fancaški Hrvatski dan

Fancaška osnovna škola 18. studenog organizirala je već tradicionalni Hrvatski narodnosni dan. Na priredbi su sudjelovali polaznici fancaškog vrtića i učenici fancaške škole. Kako nam uz ostalo reče ravnatelj škole Joso Ostrogonac, u popodnevnom satima priređeno je prisjećanje na bunjevačkohrvatskoga pjesnika i kantora učitelja Stipana Grgića Krunoslava. Nakon prigodnih riječi ravnatelja Jose Ostrogonca i stihova koje je kazivala odgojiteljica Milica Gugan Pal, položeni su vijenci kod spomen-ploče postavljene na školskoj zgradi. Nakon svečanosti učenici i njihovi nastavnici okupili se u školskoj športskoj dvorani gdje je učiteljica Jutka Poljak Csicsor predstavila hrvatsku narodnu nošnju, a članovi bajskog Orkestra „Čabar“ okupljene su upoznali s puč-

Ravnatelj Jose Ostrogonca i odgojiteljica Milica Gugan Pal

kim glazbalima. Usljedio je plesačnica za djecu i njihove nastavnike. Učenici osmog razreda održali su izlaganje obogaćeno projekcijom slika o nedavnom boravku u Labinu i posjetu prijateljskoj Školi „Ivo Lola Ribar“. Ravnateljica budimpeštanskog HOŠIG-a Ana Gojtan upoznala je učenike viših razreda s mogućnostima nastavka školovanja u toj našoj hrvatskoj ustanovi. Zatim su učenici budimpeštanske škole prikazali šarolik kulturni program.

S. B.

Foto: Školski arhiv

Jutka Poljak Csicsor predstavlja hrvatsku narodnu nošnju.

Adventsko druženje u Olasu

Hrvatska samouprava sela Olasa 4. prosinca u mjesnom domu kulture priredila je, sedmu godinu zaredom, svoju Adventsku večer. Program druženja započeo je u poslijepodnevnom satima dolaskom pozvanih prijatelja iz Gajića, Belišća, Mohača i Kozara te okolnih naselja u kojima žive Hrvati. U programu je sudjelovao kozarski Ženski pjevački zbor Biser, mohački omladinski Tamburaški sastav Jožike Kovača i muška pjevačka skupina BelAmi iz grada Belišća, utemeljena prije nepuna dva mjeseca, koja vježba pod rukom Aleksandre Čeliković.

Članice kozarskoga Ženskog pjevačkog zbora „Biser“ prostrle su božićni stol.

U Olas su i ovoga puta došli dragi prijatelji, brojni članovi Udruge vinogradara i vinara Martinovo brdo iz etnosela Gajića, na čelu s predsjednicom Udruge Janjom Čeliković, koja kaže kako Udruga i olaska Hrvatska samouprava obilježavaju petu obljetnicu potpisivanja sporazuma o suradnji.

Prepun je bio olaski dom kulture od najmlađih do malo starijih i onih najstarijih. Stolovi su bili prekrasno urešeni, jednako kao i božićno drveće i pozornica na kojoj su nam izvođači priredili neizmjernu radost doživljajem prenošenja običaja, jačanja domoljubnih osjećaja i bogatstva tamburaškoga hrvatskog melosa, pa do kazivanja nekoliko stihova. Foto: Milan Šakan

mouprave Ana Rozinger, posebno pozdravljajući ugledne goste, među njima konzula Nevena Marčića i parlamentarnoga glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišu Heppa.

Kozarkinje su prostrle božićni stol i, uz blagdanske pjesme, na njegova četiri kuta prosuli žito i sjemenje, donijeli kruh, jabuku s kovanicama, vino, rakiju, svijeću, križ i patricu turkinju... Sve su bube potjerale sa „marš, van“ te poželjele čestit Božić i mlado ljeto.

Muški pjevački zbor iz Belišća BelAmi, uz pratnju na klavijaturi Aleksandre Čeliković, pokazao nam je što se sve može uvježbati u tako kratkom vremenu kada se želi i zna. Pobrali su buran pljesak oduševljene publike.

Mjesni dom kulture bio je ispunjen do posljednjega mjesta.

Mladi tamburaši vježbaju pod rukom majstora narodne umjetnosti Józsefa Kovácsa.

Ali pravo oduševljenje izazvahu mladi tamburaši koji u Mohaču vježbaju pod rukom majstora narodne umjetnosti Józsefa Kovácsa. Toliko zanosa, znanja i toliko vjere u njihova učitelja davno sam vidjela na pozornici. Bili su to virtuozni koji su nam u nešto više od pola sata tamburaške igre raznovrsnih skladba pokazali kako rade pravi učitelji sa svojim učenicima. Izvrsno, izvrsno! S radošću na licu i ne trepnuvši od umora, oni su slijedili majstora i nisu posustajali, dapače, sve više su nas oduševljavali. Svaka im čast!

Nakon izvrsne večere i adventskih kolačića pak slijedilo je druženje do kasnih sati uza snažne glasove muške klape BelAmi, svirku mladih mohačkih tamburaša i oduševljenu pjesmu svih okupljenih u olaskom domu kulture.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Milan Šakan

Hrvatski adventski koncert u Selurincu

Pošto su upalili svijeće na gradskom adventskom vijencu na otvorenom prostoru u Eszterházyjevoj ulici, okupljeni su u mjesnoj športskoj dvorani 11. prosinca, u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave mogli uživati u koncertu Tamburaškog orkestra pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže, a potom u nastupu starinskoga Tamburaškog orkestra i zbora Biseri Drave.

Stotinjak okupljenih na otvorenome u ime selurinske Hrvatske samouprave pozdravio je njezin zastupnik Gabor Győrvári, posebice načelnika grada Selurinca Pétera Koltaija, dogradonačelnika Ferenc Gyetvána, generalnu konzulicu Vesnu Halugu i glavnu urednicu Medijskog centra Croatica Branku Pavić Blažetin, te se biranim riječima na hrvatskom i mađarskom jeziku osvrnuo na značenje treće adventske svijeće. Potom je učenica Hrvatske gimnazije Sabina Kečkeš kazivala stihove „Četiri adventske svijeće“ na hrvatskom jeziku, a starinski Tamburaški orkestar i zbor Biseri Drave odsvirao prigodni napjev.

Tamburaški orkestar pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže

Prešlo se u gradsku športsku dvoranu gdje je održan jednopolosatni Hrvatski adventski koncert. Prije koncerta svijeće na adventskome vijencu upalila je simbolično predsjednica Hrvatske samouprave grada Selurinca Jelica Moslovac. Nazočni su mogli uživati u prekrasnoj tamburaškoj glazbi koju je svirao Tamburaški orkestar Hrvatske škole Miroslava Krleže pod ravnanjem glazbenog pedagoga Grga Kovača, te u nastupu Tamburaškog orkestra Biseri Drave koji vježba pod ravnanjem glazbenog pedagoga Tibora Kedvesa, a s njima su bile i sestre Doris i Benadeta Dudaš, članice orkestra i zbora Biseri Drave koje su nas još jednom oduševile svojim nastupom.

Sveti Nikola u Katolju

Dana 4. studenoga u 14 sati okupljala su se djeca u domu kulture na doček svetog Nikole.

Prvo je došao vražić obučen poput svetog Nikole. Djeca ga baš nisu slušala, ona su čekala pravog Niku. Kada je on pokucao na vratima, vražić se sakrio da ga ne vidi sveti Nikola. Djeca su odgovarala na postavljena pitanja, i pokazala svoje umijeće. Ova je godina bolja nego lanjska, sada imamo 25 djece koja su dobila dar.

Pošto je sveti Nikola otišao, djeca su još ostala u domu kulture da šaraju medene kolače, prave vijence za Božić.

Ovo je organizirala Hrvatska manjinska samouprava sela Katolja, na čelu s načelnicom Ružicom Ivanković.

Guganka

Salantski božićni program

KUD Tanac i čestitari na salantskoj pozornici

U organizaciji Hrvatske samouprave sela Salante i KUD-a Tanac, u salantskome domu kulture 10. prosinca spomenuti su organizirali program naslova Božićna večer. U sklopu Večeri predstavljena je knjiga „Baranjske hrvatske narodne nošnje – Bošnjaci“ izašle u Tanacovoj nakladi. Knjigu su predstavili urednik József Szávai, voditelj KUD-a Tanac, i članica KUD-a i suautorica knjige Mirjana Bošnjak. Susret je vodio Silvestar Balić uz glazbenu podlogu Orkestra KUD-a Tanac. Događaj se odvijao dvojezično, na mađarskom i hrvatskom jeziku. Slijedio je plesni program, započet s makedonskom koreografijom članova KUD-a Tanac. Potom su na scenu stupili veterani, pa najmlađi članovi skupine Pačići i sadašnja skupina. Izvođeni su se domaći plesovi i plesovi santovačkih Hrvata. Na pozornici je bilo više naraštaja Tanacovih članova i prijatelja, te smo mogli uživati u poletu i zajedništvu, čega nam toliko nedostaje i u ovom adventskom razdoblju, a dočarali su nam to upravo KUD Tanac i domaćini Salančani. Još kada su zasvirale gajde i zapjevali čestitari, veselju, zajedničkoj pjesmi i dugotrajnom pljesku nije se nazirao kraj.

Sveti Nikola posjetio „Bubamare“

U salantskome narodnosnom dječjem vrtiću bilo je veselo početkom prosinca. Danima se spremalo uzbuđeno, i glancale čizmice kako bi čiste i sjajne u prozoru dočekale svetoga Nikolu. I uistinu, došao je radostan s torbicom punom darova! Ovu fotografiju poslala nam je teta Kristina, a na njoj su djeca skupine Bubamara.

Nastup Kvarteta Sorkočević u Budimpešti

Oda Sorkočeviću

U dvorani „Bartók” Muzeja glazbene povijesti sredinom studenoga 2016. održan je koncert dubrovačkoga Kvarteta Sorkočević. Prvi je to nastup sastava u mađarskome glavnom gradu, koji je ostvaren uza svesrdnu pomoć Katarine Franković, odnosno Histrion Bt.-a.

Dubrovački Kvartet Sorkočević 1988. godine osnovali su glazbenici, voditelj Slobodan Begić (violina), Đive Franetović-Kušelj (flauta), Nena Ćorak (glasovir) i Denis Ajduković (kontrabas), koji su profesori gradske Umjetničke škole Luke Sorkočevića. Riječ je o privrženicima klasične glazbe, koji se znaju od studentskih dana, a zamisao vodilja za osnivanje sastava bila je muziciranje. Na prvo čitanje pomislili

bismo kako je hrabar potez sastavu dati ime po slavnome dubrovačkom skladatelju Luki Sorkočeviću (1734. – 1789.), koji je ušao u hrvatsku glazbenu povijest kao prvi hrvatski skladatelj simfonija, čije skladbe pripadaju antologijskim dosezima hrvatske pretklasične glazbe. Svjesni toga i glazbenici Kvarteta, kako ovo ime znači odgovornost, specifičan pristup glazbi i, naravno, vrhunsku izvedbu. Mnogobrojna budimpeštanska publika te večeri mogla se i uvjeriti u to. Vodič notnim putovima sastava bila je violinistica, glazbenica Budimpeštanskoga komornoga gudač-

kog sastava Ágnes Beke Ligeti, jedna od potomaka Luke Sorkočevića. Na svome je koncertu sastav izveo dvije Sorkočevićeve skladbe, tri skladbe iz ciklusa Slike grada (koji se sastoji od pet skladba: Grad se budi, Lokrum na mjesecini, Na placi, Čiope i Ulica pod kišom) Nine Ćorak, potom skladbu V. Billia, F. Drdle, I. Cullote, E. Gilleta, A.P. Malvezziija i G. Rossinija u aranžmanu L. Weningera. Pojedine skladbe za Kvartet aranžirala je Nina Ćorak.

Vrhunski i skladan je to bio nastup glazbenika i po odabiru i po izvedbi skladba. Već nakon nekoliko tonova stvoren je odnos između glazbenika i publike. Lakoća, gracioznost i temperament Sorkočevićeve skladbe, zvuci pretočeni u akvarele Nine Ćorak, naizmjeničnost laganih i brzih stavaka, živahnost i zaigranost ostalih djela, i sklad dijaloga glazbala odista su očarali publiku. Dubrovački su virtuozii povelili nazočne na laganu mediteransku šetnju, unatoč tomu što su posrijedi zahtjevne kompozicije.

Kristina Goher

GOSTOVANJE ZAGREBAČKE FILHARMONIJE U PEČUHU

Pred prepunim gledalištem pečuške Koncertne dvorane „Kodály”, jedne od najljepših europskih koncertnih dvorana, koja može primiti tisuću posjetitelja, 1. prosinca nastupila je Zagrebačka filharmonija. Spomenuta Dvorana izgrađena je u sklopu projekta Pečuh europska prijestolnica kulture 2010. Dvije filharmonije, zagrebačka i panonska (pečuška), surađuju od 2012. godine, kaže ravnatelj Zagrebačke filharmonije Mirko Boch, a i ovaj nastup ostvaren je u sklopu međunarodne kulturne suradnje zagrebačkog i pečuškog orkestra.

Suradnja u 2016. godini rezultirala je održanim pečuškim koncertom kojem slijedi nastup Panonske (pečuške) filharmonije, predvođene uglednim dirigentom Howardom Williamsom, u Zagrebu 24. ožujka 2017. godine u redovitome pretplatničkom ciklusu Zagrebačke filharmonije.

Pečuškim je koncertom ravnao sada jedan od najboljih dirigentata mlađeg naraštaja Jeskao Sirvend uza solistički nastup violinista Martina Draušnika, violončelista Smiljana Mrčele i pijanistice Zrinke Ivančić.

Violinist i koncertni majstor Martin Draušnik i violončelist Smiljan Mrčela članovi su orkestra Zagrebačke filharmonije te istaknuti hrvatski solisti, a u glazbenome triju s pijanisticom Zrinkom Ivančić nižu uspjehe na pozornicama diljem Hrvatske i šire. Na programu koncerta u Pečuhu bili su: djelo poznatoga hrvatskog skladatelja Borisa Papandopula Amfitrion, Beethovenov Koncert za violinu, violončelu i orkestar u solističkoj izvedbi spomenutoga trija te Schumannova 4. simfonija, a nije izostao ni Brahms.

- mcc -

Trenutak za pjesmu

Nega sonca...

*Nega Sonca nit Meseca, pretemna je noćka,
pitam tebe, draga ruža, de si bila snoćka.
Čekal sem te do pol noći, nemrem si pomoći,
al bi ja bil rad videti tvoje črne oči.
Posadi mi šipek-ružu pod mojím oblokom,
pak ju pusti naj mi raste kak gojd na visokom.*

*Pjevač: Ivan Kukuruznjak,
rođen 1899. ljeta u Serdehelju (Tótszerdahely)*

Barbarin večer u Hrvatskoj Kemlji

Ufam se da neću dosadan bit, ar ne znam koliko puta sam pisao za našu, u adventskom vrimenu, odigranu navadu u Hrvatskoj Kemlji – o pohodu Barbarov. Samo da još jednoč opomenem da ov običaj, navada iliti zakon ovo ljeto si je zasluženo dobio mjesto na tabeli „županijske vridnosti“. Isto tako kot Branje rozmarina u Gornjem Četaru ili domaće pecivo na Undi. Ov izvanredni, i u Europi jedinstveni, običaj još živi kod nas, gizdavi smo na njega, i moramo ga spasiti i dalje nositi za naše Kemljance, Hrvate, Ugre i Nimce. Ov „zakon“ je veliko bogatstvo i za našu domovinu, Ugarsku.

Zbog toga je KUD „Konoplje“ po drugi put organizirao Barbarin večer i izbor Najlipše Barbare, 12. novembra, u subotu, da svaki vidi: iako je asimilacija jako velika i kod nas, još ima hrvatstva u Kemlji i pokušavamo čuvati sve to bogatstvo, ča su naši stari ostavili na kćere i sine, na nas. Naš cilj je da ako kanimo spasiti i dalje dati ovu navadu, moramo ju malo modernizirati. To je po naši mišljenji to da ne va adventskom vrimenu se mora ovo pred veliku javnošću prikdati – ar mi smo ga kanili povezati i s tančenu zabavu. Živa muzika, vesela publika, bal s culom, itd. Ali kako svaki zna, adventsko postno vrime ne dopušća tanac. Na našu sriću publika je došla, imali smo goste iz Slovačke, Austrije, Hrvatske pak i iz cijele okolice smo dostali gostov, bilo je i dosta znatiželjnih Ugrov. Svaki je imao pilo, jilo iz doma, veselo je bilo. Kot bijele vile, kao neki noćni demoni su se pojavile Barbare, bilo je njih petnaest. A na naticanju su bile štirme, ke su vridne nagrade, dare dostale od žirija. Obećale su da 3. decembra navečer (predvečer Barbare) gredu od stana do stana, odnest će sriću, zdravlje i bogatstvo seljakom da bude polje bogato rodilo ter da odnesu tugu i bolest i da se bude još dugo va seli pominalo. Barbara ne govori ali junaki ili divojčice moraju reći ča si želju, a ki su klečec lipo molili, nekakove slatkiše su dostali. Ako je baba rekla i pokazala Barbari ka točka joj boli na tijelu, hrbat, noga s kuhačom je pokucala Barbara da dojde ozdravljenje. Dica su obećala da bit će dobra i s velikim veseljem su primila k znanju da je Barbara ostavila stan i gre dalje po škurini. I daj, Bože, da ov drevni kemljanski hrvatski zakon još dugo, dugo živi, svejedno je li vjerujemo u njem,

svejedno da znamo da je ovo praznovjernost. Bitno je da i nadalje imamo žene i divojke, za ke će biti dužnost da ov lipi kulturni jerb dalje nosu. Da budeju imale bijele plahte, bijele košulje, bijeli rubac, bijeli šlar na lice, verljaču s bijelom mašljinom, bijele rukavice, bijele cipele i štumpfe, slatkiše za dicu, snagu i jako veliko srce za svoj hrvatski narod, ča je veliko bogatstvo našega rod-noga sela, Hrvatske Kemlje. Velika hvala KUD-u „Konoplje“ i svim onim ki su pomagali prirediti ov zvanredni lip i bogati večer, kade je zaista petnaest Barbarov bilo jedan rekordni broj!

Franci Nemet-Kišov
Foto: Elvira Biančić

Najlipše Barbare s člani žirija

Društveno-politička tribina: ustanova glasnogovornika

U Croaticinoj konferencijskoj dvoran 15. studenoga 2016. bila je društveno-politička tribina, na kojoj je gostovao glasnogovornik hrvatske manjine u Mađarskome parlamentu Mišo Hepp.

S glasnogovornikom Mišom Heppom razgovarala je Kristina Goher.

Na tribini se okupilo dvadesetak zainteresiranih, među inima i prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Maja Rosencweig Bajić. Tijekom razgovora s glasnogovornikom, što ga je vodila novinarka MCC-a Kristina Goher, predstavila se ustanova glasnogovornika, i rad Narodnog odbora Mađarskoga parlamenta. Po riječima glasnogovornika Heppa, Hrvati u Mađarskoj tijekom rasprava o izmjenama i dopunama Zakona o pravima nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj te Izbornoga zakona od mađarske vlade oduvijek su zastupali punopravno zastupstvo manjina u Mađarskome parlamentu. Nažalost, tek 2014. godine državne narodnosne samouprave, sukladno zakonskim normama, na parlamentarnim izborima mogle su postaviti svoje narodnosne liste, a narodnosni su se birači trebali upisati u narodnosne registre kako bi mogli ostvariti pravo glasovanja za svoju narodnosnu listu. Hrvatska državna lista dobila je 1196 glasova, od 1623 birača registriranih u hrvatski popis. Glasnogovornik Hepp izrazio je svoje nezadovoljstvo brojem registriranih, a također i izlaskom birača. O radu Narodnog odbora reče da on ima 13 zastupnika, većinom su oni bivši predsjednici narodnosnih državnih samouprava, a predsjednik je tijela Jan Fuzik, bivši predsjednik Slovačke državne samouprave. Prije parlamentarnih zasjedanja za Odbor se dostavljaju teme rasprave, zakonski nacrti i ako je riječ o pitanjima manjinskoga značaja, traži se pismeni stav i mišljenje Odbora, također se pita za usmeno izlaganje u Mađarskome parlamentu. Narodnosni glasnogovornici, s pravom na sudjelovanje u raspravi, jesu članovi i pojedinih parlamentarnih odbora. Na službenim susretima hrvatske i mađarske vlade, službenim posjetima državnih čimbenika dviju zemalja također je nazočan i hrvatski glasnogovornik. Uzornim je ocijenio rad i odnose s Hrvatskom držanom samoupravom. Ali glede odnosa Hrvatske prema autohtonim hrvatskim zajednicama u Mađarskoj, naglasio je svoje nezadovoljstvo jer smatra da bi naša matična domovina glede vanjske politike i odnosa trebala imati drugi pristup prema iseljenoj i autohtonoj hrvatskoj zajednici, te naglašenije zastupati interese Hrvata u Mađarskoj. Također je nezadovoljan dosadašnjim radom Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, te se nada da će novo vodstvo, sada već Središnjeg ureda, više poslušati zahtjeve Hrvata u Mađarskoj. Financiranje narodnosnih sadržaja, nastavka izgradnje

kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj od strane mađarske vlade zaključio je dobrim. Također je pozdravio da je za sljedeću godinu za narodnosti u državnome proračunu izdvojeno 10,5 milijarde forinti, primjerice Hrvatska državna samouprava za održavanje ustanova, koje su u njezinoj nadležnosti dobit će iznos od 145,9 milijuna forinti.

Nakon tribine svi nazočni pozvani su na skromni domjenak u Croaticinu klupsku prostoriju.

- mcc -

Ladislav Halas dobitnik odličja „Za narodnosnu umjetnost Peštanske županije“

Županijska skupština Peštanske županije 4. prosinca 1999. godine odlučila je da će taj dan proglasiti Danom županije u spomen na osnutak Peštansko-piliške-šoltske županije 1659. godine. Toga se dana uručuju i visoka županijska priznanja.

Svečanost je otvorio predsjednik Odbora za narodnu solidarnost Mađarskoga parlamenta, koji je naglasio da odlikovani na Danu Peštanske županije pridonose očuvanju i jačanju samosvojnosti ove županije. Njihov rad i zalaganje pokazatelji

Odlikovani Ladislav Halas i dopredsjednici Županije Ferenc Wentzel i Tibor Szerenka

su jačine te županije, pa i stoga je poseban taj dan na kojem se ove godine susreću istaknute osobe iz sto osamdeset i sedam naselja. Razinu svečanosti također uzdiže i to da se toga dana uručuje i

odličje počasnoga građanina Županije. Među inima Savez folklor Srednje Mađarske dodijelio je odličje „Za narodnosnu umjetnost Peštanske županije“ Ladislavu Halasu. Kako se u obrazloženju navodi, Ladislav Halas od 1967. godine bavi se narodnom glazbom, u sklopu toga izričito s kulturom južnoslavenskih naroda. Od 1984. godine voditelj je tukuljske Narodnosne folklorne skupine. Nezaobilazni je svirač sastava narodnosnih plesačnica, te je sudjelovao u raznim nastupima profesionalnih orkestara. Njegova je glazbena djelatnost na visokoj razini, a stručnost je spojena s oduševljenjem što ga veže s glazbalom – harmonikom – i narodnosnom glazbom. Kao voditelj tukuljskoga Gradskog općeprosvjetnog doma važna je ličnost kulturnoga života toga grada. Uzorna je njegova djelatnost na polju glazbe, opće prosvjete i kao ravnatelj raznih festivala.

k. g.

SRETAN BOŽIĆ I NOVA GODINA

Bliže se najljepši blagdani u godini, Božić i Nova godina. Svim čitateljima Male stranice želimo blagoslovljen Božić i sretnu Novu godinu!

Za zimske školske praznike preporučujemo vam filmove

Star Wars Story

Iz Lucasfilma dolazi prvi film serijala Ratovi zvijezda sa samostalnom pričom. Priča iz Ratova zvijezda potpuno je nova epska pustolovina. U eri sukoba, skupina neočekivanih junaka udružuje se u misiji na kojoj moraju ukrasti nacрте za Zvijezdu smrti, najmoćnije razaračko oružje Carstva. Ključni događaj u kronologiji Ratova zvijezda okuplja obične ljude koji odlučuju činiti izuzetne stvari, a pritom postaju dio nečega većeg od njih samih. A Star Wars Story kronološki je smješten između Osvete Sitha i Nove nade, odnosno treće i četvrte epizode najomiljenije SF sage na planetu. Glavne uloge tumače Felicity Jones, Mads Mikkelsen, Alan Tudyk, Donnie Yen, Ben Mendelsohn, Forest Whitaker i Diego Luna, a film je režirao Britanac Gareth Edwards.

The Snow Queen 3 – Snježna kraljica 3: Vatra i led

Animirana pustolovina u režiji Alekseja Čičilina nudi zabavu ne samo najmanjima. Priča Snježne kraljice nastavlja se.

Nakon junačke pobjede Snježne kraljice i kralja, Gerda još uvijek ne može pronaći mir.

Njezin je san pronaći roditelje te konačno skupiti cijelu obitelj. Gerda i njezini prijatelji odlaze na putovanje u potragu za njezinim roditeljima te će se na tom putu susresti s novim izazovima: otkriće antičku čarobnu tvorevinu.

Prvo božićno naticanjeu Hrvatskom Židanu

Osnovna škola Hrvatskoga Židana je po prvi put pozvala gradišćanske školare iz nižih razredov na božićno naticanje u povidanju pjesam i proze. Cilj priredbe je bio da u lipoj božićnoj atmosferi uz prigodne pjesme i povidajke se naticaju i družu najavljeniki. Ideja priredbe je došla od toga da otkidob nij' velike škole u Hrvatskom Židanu, odonda još nigdar nisu došla dica iz drugih hrvatskih sel u židansku školu, ali 9. decembra, u petak, aula židanske škole se je napunila s gosti iz raznih krajev.

Dio naticateljev s organizatori i kotrigi žirija

Za himnom Gradišćanskih Hrvatov su domaćini pozdravili goste, u prvom redu dicu i učiteljice iz Gornjega Četara, Bizonje, Koljnofa, undansku dicu iz horpačke osnovne škole, a pravoda i Židance. Na našu priredbu su još došli Éva Szabó-Kovács, direktorica matične Škole „József Bersek“ u Kisegu, Aniko Fucin-Dorner, pročelnica Hrvatskoga Židana i okolnih sel, Agica Sarközi, direktorica Dvojezične škole i čuvarnice „Mihovil Naković“ u Kolj-

nofu, i Štefan Krizmanić, načelnik sela, ki je pozdravio sve diozimatelje i otvorio naticanje. U žiriju su sidile učiteljice u mirovini: Terezija Daniel, Marija Fülöp-Huljev i Elizabeta Pajrić. Naticatelji, kih je bilo već od trideset, morali su recitirati jednu pjesmu ili povidati priču, a tema je bila vezana uz advent, Božić i zimu. Svi su se jako marljivo pripravili i mirno moremo reći da je naticanje bilo jako uspješno, ča nas hrabruje i za nastavak. Priredbu su podpirali: Muzej sakralne umjetnosti/HDS; KLIK Šarvarsko okružje; Županijska knjižnica „Dániel Berzsenyi“ u Sambotelu i Hrvatska samouprava Hrvatskoga Židana.

Jadranka Toth

Rezultati:

1. kategorija (1. – 2. razred)

- I. Kinga Kumanović, 1. r., Hrvatski Židan
- II. Hana Alas, 2. r., Unda – horpačka škola
- II. Mia Major, 2. r., Hrvatski Židan
- III. Patrik Kiš, 2. r., Gornji Četar
- III. Hana Horvat, 2. r., Koljnof.

2. kategorija (3. – 4. razred)

- I. Andraš Kovač, 4. r., Hrvatski Židan
- I. Kornelija Radić, 3. r., Bizonja
- II. Mira Lokotar, 4. r., Hrvatski Židan
- II. Marko Šmatović, 3. r., Bizonja
- III. Iringo Feigl, 3. r., Gornji Četar.

Tri županijska odličja „Za Gradišćanske Hrvate“

U Starom Gradu ovoljetno adventsko druženje za tri peršone će posebno biti spominka vridno, pokidob, kako i svako ljetu na ovoj svetačnosti, dodiljuju se županijska hrvatska odličja za vridne osobe, ke jur desetljeća dugo marljivo djelaju za Gradišćanske Hrvate. Štefan Kolosar, predsjednik Hrvatske samouprave u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji, redom je pozvao van na pozornicu 3. decembra, u subotu, zaslužne Hrvatice i jednoga Hrvata ki su po odluki zastupništva županijske Hrvatske samouprave ljetos najvridniji bili za ovu nagradu.

Ljubica Medjimori-Fekete, rođjena Kemljanka, završila je Hrvatsko-srpsku gimnaziju u Budimpešti, a potom se je dalje učila za doktorsku pomoćnicu, u koj profesiji je djelala u Starom Gradu sve do mirovine. Pred čuda ljet je ona začela organizirati hrvatski jačkarni zbor u ovom varošu, u kom je i danas aktivna jačkarica. Od 2002. ljeta je članica i potpredsjednica Hrvatske samouprave u Starom Gradu, marljivo priredjuje programe, svenek je nazočna na županijski i državni hrvatski priredba.

Druga odlikovana peršona je toga dana bila učiteljica Elizabeta Pajrić iz Unde, ka je Visoku školu završila u Baji i postala je pedagoginja. Podučavala je hrvatsku dicu u Hrvatskom Židanu, na Undi i Horpaču, otud je lani prošla u mirovinu. S kolegicom Marijom Fülöp-Huljev su skupa napisale udžbenike na gradiš-

ćanskohrvatskom jeziku i čuda ljet je djelala i u kulturnom žitku Unde. Treći odlikovani Hrvat iz Kemlje je bio Mate Farkaš, ki je jur desetljeća dugo predsjednik Ognjobranskoga društva u svojem selu i vlasnik državne nagrade fajbegarov „Grof Ödön Széchenyi“. Osnivač je jačkarnoga zbora „Mali Dunaj“ u Kemlji u kom krugu ljetos proslavio je i srebrni jubilej članstva. Od osnivanja Hrvatske samouprave u Kemlji je kotrig i jako čuda djela u jednom takovom selu, kade nije uprav najlaglje biti Hrvat i zbog velike asimilacije ne.

Svim odlikovanim Hrvatom željimo dobro zdravlje, a i moći i strpljenje još za daljnje djelovanje. Gratuliramo!

Tiho

Skupa u adventu u Starom Gradu

Mošonski Zajednički dom Rislinj u Starom Gradu u adventu svako ljeto jednoč se pretvori u tvrđavu hrvatsku, u koj Hrvati iz grada i bližnjih sel skupa svečuju najlipše vrime čekanja. Hrvatska samouprava Staroga Grada ljetos je 3. decembra, u subotu, zvala na 14. druženje Bizonjce, Kemljance, Undance, Koljnofce, Hrvate iz Slovačke i časne goste na jedno lipo otpodne uz mužiku, folklor i gajenje tradicij.

– Ovo je takovo razdoblje da čistim srcem znamo najzad gledati na prošlo ljeto. Kada spomenemo Božić, to nije samo prazna nostalgija, nego vrime kad željimo najti osnovnu istinu žitka, one vridnosti, ke simbolizira i ov praznik, ljubav, oprošćenje i vjernost – su zvučale riči u uvodu prog-

Ivan Guban u društvu Jožefa Tolnaja

KUD „Konoplje“ u božićnom igrokazu

Dica i odgojiteljice bizonjske Čuvarnice „Sunašće“

rama domaćina, predsjednika Hrvatske samouprave Jožefa Tolnaja ki je veljek zatim prikdao rič gradonačelniku Staroga Grada, dr. Istvánu Árvayju. – Povijest ugarskoga naroda i svih narodnosti u ovoj državi tijesno se veže, tako i nije slučajno da Hrvatski

advent u našem gradu je uvijek zvanaredni događaj, što izuzetno poštujemo i željimo da se drži u žitku jer stvara vridnosti i nosi tradicije. – Željim svim Hrvatom u ovoj zajednici da si najdu duševni mir i da se skupa veselu u ovoj adventskoj pripravi u onoj radosti ka i sad objami cijelu ovu dvoranu – je rekao starogradski

političar. Ivan Guban, predsjednik Hrvatske državne samouprave, s važnom porukom je dospio u Gradišće pred najvećim svetkom i najavio je, kako 18. novembra 2017. ljeta Državni hrvatski dan će se održati uprav u ovom varošu. Glavna savjetnica Ministarstva ljudskih resursov Kovács Árpádné u svojem svečanom govoru zaželjila je Hrvatom da božićni sjaj ostane im u srcu i onda kad minu svetki. Po običaju je Štefan Kolosar, predsjednik Hrvatske samouprave dotične županije ovput podilio i županijska odličja za zaslužne Gradišćanske Hrvate, a potom se je začeo večurni program u kom su sudjelovali bizonjska dica iz čuvarnice Sunašće, jačkarni zbor „Mali Dunaj“ iz Kemlje, Bizonjski tamburaši, KUD „Konoplje“ ponovo sa spektakularnim igrokazom iz Kemlje, Trzalica – starogradski tamburaši ovput i s jačkaricama, Muško jačkarno društvo iz Hrvatskoga Jandrofa i na kraju programa, kako smo na to jur učni, u poluškurini dvorane uz sviču su dočarali toplinu božićnoga veselja jačkari i jačkarice Staroga Grada.

Tiho

Starogradska „Trzalica“ najnovije djela s jačkari.

„Veselje ti navješćujem...“

Blagdanski stol barčanskih Hrvata

Nakon dugog vremena u barčanskoj je rimokatoličkoj crkvi 9. prosinca ponovno odzvanjala hrvatska pjesma, hrvatska riječ. U organizaciji Hrvatske narodnosne samouprave grada Barče upriličena je tamburaška adventska sveta misa koju je predvodio velečasni Franjo Pavleković uz gostoprimstvo Rudolfa Sassa, dekana crkve. U prepunoj crkvi pjevali su članovi KUD-a Podravina uz tamburašku pratnju svirača rodnom iz Podravine. Nakon svete mise vjernici su mogli pogledati i stare božićne običaje: postavljanje božićnoga stola, unošenje slame, dolazak čestitara, sudjelovati u zajedničkoj molitvi i pjesmi... Čestitare su predvodili duđaš Andor Végh i Franjo Dervar-Kume.

KUD Podravina obnavlja pradavne običaje.

Na kraju programa Jelica Maćok-Csende, predsjednica barčanske Hrvatske samouprave, nazočne je pozdravila i pozvala ih na javnu tribinu. Većina je publike i prešla u prostoriju Gimnazije „Széchenyi“, gdje su ih članovi Samouprave upoznali s godišnjim radom, programima i s ciljevima za buduću. Kao poklon nazočni su dobili Hrvatski kalendar i bombone za božićno drveće. Slijedili su izvrsna večera, razgovor i druženje uz pjesmu s tamburašima.

Prirredbu je novčano potpomogao Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu.

Vesna Velin

Foto: Anica Popović Biczák i Bunyevác Tiborné

Advent u Zagrebu

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Šeljina, u subotu, 10. prosinca, u jutarnjim satima krenulo je društvo u posjet Zagrebu. Na izletu, kao i svake godine, organizatori su čekali svakoga tko je bio zainteresiran za upoznavanje Zagreba. Budući da je program lani bio vrlo omiljen, nisu ga htjeli izostaviti ni ove godine, pa se okupilo još veće društvo.

Zamisao izleta rodila se prvi put prošle godine kada su i organizirali razgledanje grada te putovanje na Božićni sajam. Nakon četverosatnog putovanja oko podneva autobus je stigao do odredišta. Prema planu, tko je želio mogao je ući u zagrebačku katedralu na Kaptolu, a zatim su krenuli pogledati srce grada Zagreba. Od pola dva program nije bio određen, svatko je mogao slobodno prošetati gradom, i duševno se pripremati na nadolazeće blagdane na Božićnom sajmu gdje je vladao pravi blagdanski ugođaj. Dio društva odlučio se za posjet muzejima koji se u ovo doba mogu pogledati s popustom. Zagrebački adventski program ove je godine, kao i obično, jako bogat, pa je glavni grad Hrvatske svojim božićnim ugođajem na istoj razini s ostalim srednjoeuropskim gradovima. Potvrđuje i to što krajem 2015. godine Zagreb je proglašen gradom s najboljim Božićnim sajmom u Europi. Božićni su sajmovi obično u središtu grada, ali i izvan njega, organiziraju se programi za djecu i odrasle, koncerti. Na glavnome zagrebačkom trgu odvijao se raznolik glazbeni i umjetnički program. Tu je i golemi adventski vijenac na izvoru Manduševcu, koji očarava svakog namjernika. Glavni gradski božićni bor smješten je kod najpoznatijega gradskog sata. Zrinjevac svojim bajkovitim božićnim uređenjem ostavlja svakoga bez daha, prelijepo je za prošetati se ovim dijelom grada koji je u ovo vrijeme, kako kažu, najljepši. Nakon cjelodnevnoga programa provedenog u gradu, oko 17 sati društvo se okupilo, pa su još pogledali Ledeni park, a poslije toga uvečer autobus je krenuo natrag u Šeljin.

Luca Gažić

STARIN – Kako saznaje Hrvatski glasnik, u starinskom domu kulture 20. prosinca upriličena je završna školska svečanost te proslava nadolazećih božićnih blagdana za sve stanovnike ovoga malog podravskog naselja.

Adventski koncert u Kaniži

U organizaciji kaniške Hrvatske samouprave i Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“, 10. prosinca u crkvi Srca Isusova priređen je Adventski koncert na kojem je nastupio mjesni Tamburaški sastav Stoboš i Županijski tamburaški orkestar „Stjepan Bujan-Stipić“ iz Međimurja.

Tamburaški sastav Stoboš na Adventskom koncertu

U vrijeme iščekivanja božićnih blagdana nižu se programi u cijeloj regiji, od programa paljenja adventskih svijeća, postavljanja jaslica, ručnih radionica do koncerata u crkvama. Prigodom došašća priređen je koncert u Kaniži, na kojem je publika mogla slušati poznate hrvatske adventske i božićne pjesme od kaniških i međimurskih tamburaša. Zorica Matola Prosenjak, voditeljica Zavoda „Stipan Blažetin“, i Stjepan Prosenjak, dopredsjednik kaniške Hrvatske samouprave, u ime organizatora pozdravili su okupljene i zaželjeli blagoslovljene i sretne nadolazeće blagdane uz prekrasnu tamburašku glazbu. Tamburaški sastav Stoboš iz Kaniže već je poznat u Pomurju. Lani su se prvo predstavili s adventskim i božićnim pjesmama i ovaj put su cijenjenoj publici svirali poznate melodije Tiha, noć, Radujte se, narodi, U to vrijeme, i druge pjesme. Voditelj je kaniškoga tamburaškog sastava Akoš Havasi. Županijski tamburaški orkestar „Stjepan Bujan-Stipić“ broji umalo dvadeset svirača, na njihovu je repertoaru bilo različite glazbe, i božićnih pjesama, a i skladba klasične glazbe. Međimurski tamburaški orkestar već je osvojio brojne nagrade, svoje su umijeće pokazali i na Adventskom koncertu. Dirigent im je Boris Novak.

beta

Županijski tamburaški orkestar „Stjepan Bujan-Stipić“

Zagrebački studenti na terenskoj nastavi u Pomurju

Krajem studenoga studenti sa Sveučilišta u Zagrebu, sa svojom profesoricom dr. sc. Sanjom Vulić, posjetili su hrvatsku pomursku zajednicu. Bila je to organizirana terenska nastava za studente znanstvenoga smjera Odjela za kroatologiju u okviru predmeta Jezik Hrvata u dijaspori.

Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu na diplomskom studiju kroatologije u okviru kolegija jezik Hrvata u dijaspori svake se godine organizira terenska nastava radi upoznavanja jezika i života hrvatskih nacionalnih manjina u susjednim zemljama. Profesorica Sanja Vulić, koja je već više puta boravila među Hrvatima u Mađarskoj, ovaj put je željela da studenti upoznaju zajednicu pomurskih Hrvata, tamošnje hrvatske odgojno-obrazovne ustanove, Hrvatsku samoupravu i druge organizacije.

U serdahelskome dječjem vrtiću

Prema njezinu mišljenju studenti na terenskoj nastavi dobiju pravu predodžbu o životu Hrvata u dijaspori, o njihovim teškoćama glede očuvanja nacionalne samobitnosti. Zagrebački su studenti prvo posjetili kerestursku Osnovnu školu „Nikola Zrinski“ gdje su pratili nastavu hrvatskoga jezika u osmom razredu, a zatim serdahelsku Osnovnu školu „Katarina Zrinski“.

Ogledni sat hrvatskoga jezika u Keresturu im je održala dr. Erika Rac, a u Serdahelu Jelica Mihović Adam. Slijedio je posjet serdahelskomu dječjem vrtiću, gdje je voditeljica Katica Vuk predstavila zanimanje tjelesnog odgoja, a Gabriijela Prekšen ručnu radionicu. Na kraju je družina posjetila Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“.

Zorica Prosenjak Matola upoznala je goste s djelovanjem ustanove, o njezinim ciljevima i o budućim zadaćama. Neki su od studenata već bili među Hrvatima u Mađarskoj, tako i Jelena Gazivoda koja je sada na doktorskome studiju i posebno je zanima tematika hrvatske dijaspore. Za temom je dobila volju upravo na takvoj terenskoj nastavi među našim gradišćanskim Hrvatima. Gosti i domaćini razgovarali su o mogućnostima suradnje sveučilišta i osnovnih škola.

beta

Hrvatski se molilo u crkvi Kraljice Sv. krunice

U mlinaračkoj crkvi Kraljice Sv. krunice na redovitoj svetoj misi 3. prosinca molilo se i pjevalo i na hrvatskom jeziku. Na molbu mlinaračke Hrvatske samouprave mjesni župnik István Marton govorio je dvojezičnu misu zadužnicu za sve pokojne stanovnike naselja.

István Marton, mjesni župnik, predvodi dvojezičnu misu.

U hrvatskim pomurskim naseljima i u Kaniži samo prigodno održavaju se hrvatske mise. Redovitih hrvatskih misa bilo je u sumartonskoj župi do 40-ih godina prošloga stoljeća, kamo su pripadala i okolna hrvatska sela, međutim iz povijesnih se spisa saznaje da već u 19.

stoljeću, pošto je Sumartonska župa priključena Samboteljskoj biskupiji (do 1778. g. pripadala je Zagrebačkoj biskupiji) službu je obnašao mađarski župnik (1806. – 1832.), poslije je župnik bio Hrvat, pa nadalje naizmjenično jednom Mađar, drugi put Hrvat. Tako postupno izbljedio je hrvatski jezik s misnih slavlja. Najstariji vjernici, koji su rođeni još 30. – 40-ih godina prošlog stoljeća, još tečno znaju hrvatske molitve koje su naučili od svojih u obiteljskoj kući, tako i teta Katica Kotnjek koja je i pred hrvatskom misom predvodila hrvatsku molitvu Svete krunice. Kaže da joj je lakše moliti se na hrvatskom jeziku i doma se uvijek tako moli.

– *Moji stari mama so tak znale, pak sam navčila od nje, domaj samo hrvatski se molim, leže mi je hrvatski, mađerski mi ne ide tak dobro. Negda smo fnogi išli na mešu, dok sam školu hodila, pešice*

smo išli do Serdahela, već smo vu sedam bili doma, i da je bil velik sneg. Negda smo išli doga prošencija k rani meši i bedni meši, tak smo stali vu cirkvi kak škatuli šibice, ve pak nega fnogo ludi. Nekak ve nečeju iti, da je litanija vek idem. Jako mi fali da nejdem, da što fmerje idemo na verostovanje. vek velim ženam, ve to se bomo molili, ve ono. Mi smo vu toj družini za krunicu, pak premenimo kipe, pak se doma molimo. Znamo i popevke, kaj je vu knizi Ruža nebeska, dagda i to popevlemo. – reče nam teta Katica.

Mlinarački vjernici

Mlađi žitelji već ne znaju tako dobro moliti na hrvatskome, trebaju gledati s papira, ali neki rado uče ponovno hrvatske molitve, a neki ne žele se time baviti. István Marton, mjesni župnik, rado se primio služenja dvojezične mise, prosio je pomoć od svojih kolega iz Hrvatske glede tekstova i pjesama. Kaže da mu nije bilo teško pripremiti se, samo i on vidi da je vjernicima teško moliti se na hrvatskom jeziku, zato je misu pripremio tako da svakome ugodi, da razumiju i oni koji slabije znaju hrvatski jezik. Odnarođenje je sve brže, u suzbijanju toga velika je pomoć i dvojezična misa, vjernici se i na taj način sretnu s hrvatskim jezikom, uvježbavaju molitve, pjesme, pa tako usvoje i jezično znanje.

beta

BUDIMPEŠTA – Učenici serdahelske Osnovne škole „Katarina Zrinski“ 7. prosinca sudjelovali su na svečanom otvorenju Izložbe likovnog natječaja „Naš junak Nikola Zrinski“ u organizaciji lipotvaroške Hrvatske samouprave, saznajemo od ravnateljice serdahelske škole Marije Bišković Tišler. Prema ocjenjivanju stručnog povjerenstva I. mjesto su postigle učenice serdahelske škole Fani Kolar, Reka Kotnjek i Lena Novak, a posebnu su nagradu mogle preuzeti od Gordana Grlića Radmana, veleposlanika Republike Hrvatske. U svečanom programu nastupili su tamburaši serdahelske škole.

Nagrađene učenice s likovnim radom
Snimka: Osnovna škola „Katarina Zrinski“

ČAZMA – Hrvatska samouprava Zalske županije darovala je učenike pomurskih osnovnih i srednjih škola koji su aktivno sudjelovali na programima Dana Hrvata u Kaniži. Zahvaljujući njezinoj materijalnoj potpori, djeca su 16. prosinca posjetila Božićnu bajku čazmanske obitelji Salaj.

SERDAHEL – Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ i Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja Sveučilišta u Zadru, temeljem višegodišnje uspješne suradnje, 16. prosinca u Serdahelu potpisali su Povelju o suradnji i prijateljstvu u namjeri jačanja i širenja zajedničkih aktivnosti učenika, studenata i nastavnika u očuvanju hrvatskoga jezika i hrvatske kulturne baštine. U okviru 15-godišnje suradnje, svake godine studenti tjedan dana hospitiraju i održavaju sate u serdahelskoj školi, a zauzvrat serdahelski učenici ljetuju u Zadru, također se ostvaruje i stručna suradnja između profesora tog fakulteta i nastavnika serdahelske škole.

Hrvatski večer u Šopronu s Nardarci

Šopronsko hrvatsko kulturno društvo i Hrvatska samouprava grada Šoprona jur ljeta dugo se trudi uspostaviti kontakte i s drugima Gradišćanskimi Hrvatima u naselju Željezne županije. Brojne grupe su dovidob primile njev poziv, a 26. novembra, u subotu, u šopronskoj Rejpal-hiži gostovali su Nardarci, bolje rečeno nardarske jačkarice i tamburaši u okviru Hrvatskoga večera. Kako je rekla Eva Škrapić-Radler, jedna od glavnih organizatorov, ovi večeri su jako obiljubljeni med Hrvatima dotičnoga varoša i svi, prvenstveno sridnja i starija generacija rado dojde skupa na druženje. Uz nardarski ženski zbor su svirali i njevi tamburaši, a kulturno društvo su sprohodile i načelnica Narde, Kristina Glavanić kot i predsjednica nardarske Hrvatske samouprave, Julijana Bošić-Nemet. Po riči peljačice gostujućega zbora Magde Horvat-Nemet, svim kotrigom je cilj da se sačuvaju stupi hrvatskoga jezika, kulture i običaja ter da se sve to bogatstvo i prikdaje mladjoj generaciji i u tom južnogradišćanskom selu. Cijeli jačkarni program su gledatelji nagradili burnim aplauzom, poznatije melodije su s izvodjači skupa pjevali i iz redov publike, a po nastupu prilikom druženja su se priključili u zabavu i šopronski tamburaši „Starci“. Kako gosti tako i domaćini su skupa potrošili vesele ure u razgovoru, jačenju i odličnoj atmosferi. Sastanak Hrvatov je realiziran uz financijsku pomoć Gradske samouprave Šoprona i Ministarstva ljudskih resursov.

Tiho

Foto: József Rádler

Adventski koncert u Petrovom Selu

Petroviske „Ljubičice“ su ovput bile domaćice.

Petroviski ženski zbor Ljubičica, na čelu s dirigenticom Jolankom Kocsis, jur od 2004. ljeta priredjuje svoj adventski koncert prve nedilje adventa, tako da 27. novembra, u nedilju otpodne, opet se je napunio mjesni kulturni dom ne samo s jačkari nego i s ljubitelji glazbe. Uz domaćine ovput su nastupili kotrigi jačkarnoga zbora „Rozmarin“ iz Gornjega Četara i člani hrvatskoga koruša „Sv. Cecilija“ iz Sambotela. U programu su pravoda zasvirali i mladji tamburaši Petrovoga Sela ki su jur skupa s odraščeni muzičari sprohadjali jačke petrovskih Ljubičicov.

Četarski Hrvati na zagrebačkom adventu

Kako je rekao potpredsjednik Hrvatske samouprave u Gornjem Četaru, Tivadar Čeri, lani su jednim autobusom po prvi put putovali na zagrebački advent i ta izlet u staroj domovini uspio je tako dobro da su ljetos morali načinjiti i reprižu. Ovako pretprošle subote se je iz

Gornjega Četara 36 pešonov ganulo u hrvatsku metropolu u organizaciji mjesne Hrvatske samouprave. Pod božićnim drivom u centru grada Zagreba znova su imali priliku putniki sabrati lipje doživljaje, uživati u lipoti nakinčenoga varoša, a pravoda nešto i kupiti na bogatom sajmu. Subota pred trećom adventskom nediljom i ovput je bila jedinstvena i još dugo vrime nepozabljiva za sve one ki su aldovali ta dan za putovanje i druženje.

Vrijeme je da dostojno proslavimo prijelaz u novu godinu
a i vrijeme je karnevala...
Vrijeme je zabave!

Hrvatska samouprava Budimpešte poziva Vas i vašu obitelj na

HRVATSKI BAL!

Nastupa:
Hrvatska izvorna folklorna skupina i orkestar Prekovic iz Tukulje.

Sviraju:
Pinka band te Orkestar P +

Mjesto:
Gólyavár Rendezvényház
1088 Budapest, Múzeum krt. 4 (kod Astorie)

Datum:
7. siječnja 2017. g. od 19 sati do rane zore

Ulaznica s večerom – švedski stol: 5000 Ft
...a vrijedne nagrade Vas očekuju na TOMBOLI!

Potvrdite svoj dolazak na tel.:
+36 70 931 3001 (Eva Ispanović), +36 70 459 3227 (Anica Petreš),
+36 30 954 8399 (Stipan Đurić)

ili na e-mail:
ispi56@freemail.hu, anica@horvatok.com, gyurity@gmail.com
najkasnije do 5. siječnja 2017. godine.

Hrvatska samouprava Budimpešte
Radujemo se Vašem dolasku!
(ne zaboravite povesti sa sobom i baku)

Doček svetom Nikoli u Santovu

U santovačkome Hrvatskom vrtiću 6. prosinca priređen je doček svetom Nikoli. Na svečanosti održanoj u mjesnom domu kulture djeca su dočekala svetog Nikolu s kulturnim programom, prigodnim stihovima i pjesmama, a on ih je darivao.

Foto: Katika M. Tomašev

Sretan Božić i nova, 2017. godina
čitateljima Hrvatskoga glasnika,
slušateljima Radija Croatica
i posjetiteljima portala
www.glasnik.hu te našim
Facebookovim sljedbenicima!

Croatia d. o. o.
i
Uredništvo Medijskog centra Croatia

STARIN – Nadaleko poznati starinski Tamburaški orkestar i zbor Biseri Drave dobio je poziv na sudjelovanje u javnom snimanju veoma omiljene emisije Hrvatske radio-televizije „Lijepom našom“, u Sveto Trojstvo 11. siječnja. Biseri Drave 2015. godine osvojili su srebrnog Pauna za najbolji narodnosni ostvaraj, a voditelj sastava, pod rukom kojega je do danas prošlo pet naraštaja svirača, od njegova je utemeljenja glazbeni pedagog Tibor Kedves. Biseri Drave u prosincu 2015. u četvrtzavršnici televizijskog natjecanja mladih talenata Fölszállott a páva (Poleti, paune) osvojili su 59 bodova, jedan bod manje od potrebnih 60 kako bi ušli u završnicu natjecanja. Ali na osnovi poziva, Biseri Drave sudjelovali su u programu završnice natjecanja. Naime, ministar ljudskih resursa Zoltán Balog dodijelio je dvije posebne nagrade od kojih je jednu osvojio Orkestar Biseri Drave, kao najbolja narodnosna izvedba.